

Resum del debat

Síntesi de la transcripció de les intervencions del públic i les respostes dels ponents

PILAR MASSANA

Pilar Massana, sòcia del CEL'H

En primer lloc, parlant d'emigració, recorda al públic assistent a les Jornades les més de 300 persones que estan en vaga de fam a l'església de Santa Maria del Pi. Anuncia que l'endemà hi ha convocada una concentració davant la Delegació del Govern Civil de Barcelona i convida a anar-hi.

JUAN GARCIA

En segon lloc, ens informa que avui mateix comença a la ciutat de Davos, a Suïssa, la trobada de la gent més poderosa del món- les empreses multinacionals més poderoses. Paral·lelament, a la ciutat de Porto Alegre, al Brasil, es celebra el primer fòrum mundial social com a rèplica a aquesta trobada. Al fòrum hi ha en Jaume Botey, associat del Centre d'Estudis; un representant de l'Hospitalet.

J.M. VILUMARA

J.M. TORRES

Pel que fa a l'exposició d'en Carles Santacana, vol comentar el paper dels funcionaris de l'Ajuntament de l'Hospitalet en el moment de la transició. Creu que a les autoritats no se'ls reconeixia la legitimitat perquè no havien estat escollides per la població. Quan en Capdevila era ponent de Cultura i, després, quan era alcalde, amb el ponent de cultura Ramon Miró i el ponent d'Urbanisme, Foses... opina

que alguns funcionaris van jugar un paper important (ella en conegué personalment) amb el moviment veïnal, als quals reconeix que amb la seva habilitat professional i la seva competència, van fer possible que després l'Ajuntament democràtic tingués solars, espais, etc: pensa en persones com en Solanich, Queralbs, Carles Ponsa... En definitiva, sobre el tema de qui manava en un moment de buit de poder, volia fer present la figura dels funcionaris públics i municipals.

Juan García, de l'AAVV de Bellvitge

Qüestiona si s'ha pres nota del que es va fer malament en el passat perquè no torni a succeir, i que els barris, les ciutats, estiguin en condicions i es mantinguin. S'ha de lluitar per una convivència, per una qualitat de vida. Opina que ara, en democràcia cal aprofundir en la participació i, en canvi ell observa un cert corporativisme en què les coses per a la ciutat sembla que només les puguin o hagin de fer "estos señores" (referint-se als representants de les institucions públiques). Creu que aquest es un tema preocupant i que caldrà resoldre en un futur.

Creu que la història es va repetint: per exemple, de la mateixa manera que la immigració nacional era explotada en els anys del franquisme, ara es maltracta la immigració que ve de fora d'Espanya.

Finalment, exposa que avui a tothom se li omple la boca parlant del "teixit associatiu" a l'Hospitalet, però ell opina que és un teixit domesticat.

Mireia Mascarell, antropòloga i sòcia del CEL'H

S'adreça al professor Marín, i li vol plantejar una qüestió que creu que, gràcies al cas de Sabadell, l'ajudarà a entendre millor algunes de les característiques de les elits de l'Hospitalet. Pregunta quina ha estat la relació de les elits sabadellenques amb les d'altres ciutats de l'entorn proper, com Terrassa o Barcelona.

Josep M. Vilumara, empresari de l'Hospitalet

Planteja el problema que ell considera sobre les fàbriques antigues, que les que es conserven queden únicament amb l'estructura metàl·lica i el totxo, sense elements a dins. Queden desproveïdes dels elements materials, humans i espirituals. Un exemple: la Maquinista. Ha quedat buida i l'associació d'obers/es hi volen fer un museu virtual (no se'n surten, però ho estan intentant). Referint-se a l'antiga fàbrica Vilumara, explica que ell lluita per a mantenir la història viva: mantenir al costat de cada instal·lació les màquines més representatives, facilitar una explicació oral, que hi pugui haver un vídeo i també l'explicació real dels antics treballadors (la lluita social...). Perquè en realitat una fàbrica és la suma de totes les persones que hi han estat.

Creu que per defensar aquestes idees se'l pot titllar d'utòpic i en canvi es defensa dient que és pragmatisme pur, i que no es rendeix, tot i que és molt difícil.

José Manuel Torres, de Barcelona. Historiador

Fa una reflexió sobre el tema de la història local. En primer lloc, felicita els organitzadors de les Jornades: el fet de contraposar espais geogràfics diferents dóna lloc a un contrast; a vegades la història local es mira massa, i pot donar la sensació de limitació, pot arribar a cansar. Explica que ha fet una tesi de llicenciatura vinculada a la història local i que personalment cada cop més s'està interessant per temes més amplis. Voldria contrastar amb els ponents si en les seves investigacions a nivell personal estan interessats també per l'actitud del món o potser noten que es tanquen cada cop més en el seu cercle històric local.

Vicenç Ventura, de l'Hospitalet. Advocat

Pregunta al professor Martín si ell creu que és possible treure algunes conclusions, o almenys apuntar alguns elements, sobre un aspecte que ell ha desenvolupat: el problema de treballar contra el sistema o treballar dins del sistema. Veient algunes de les experiències al llarg del segle XX, pregunta si és possible que ens serveixin per abordar avui aquest aspecte. En definitiva, si és possible que fent una reflexió d'aquest procés global ens serveixi per a fer un treball concret; o bé és més convenient partir d'experiències molt puntuals.

Respostes dels ponents

Martí Marín

1. Sobre la pregunta de les elits

Als segles XIX i XX les elits de Sabadell han estat variables, per tant, respondre a la pregunta no és gaire fàcil. Pel que fa a les relacions amb Terrassa i les elits dels fabricants, han estat sobretot d'enveja, perquè a Terrassa les empreses més grans eren més grans: a Sabadell hi havia empresaris més de tipus mitjà. Pel que fa a les relacions amb Barcelona, hi ha hagut diferents etapes: de col·laboració fluïda (per exemple en el moment de l'expansió del cotó) i també d'absoluta malfiança ("podem acabar convertint-nos en una ciutat despersonalitzada que estarà a l'entorn de Barcelona"). Tot plegat amb matisos.

Explica el fet concret d'una elit sabadellenca que cap als anys 50 es mostrà molt ben disposada en la construcció dels túnels del Tibidabo, sempre que fossin ells els qui controlessin la construcció i especulessin amb els terrenys producte de la perforació del

Tibidabo. Al seu moment es van enfrontar amb l'alcalde Porcioles. I van perdre. Després Porcioles també perdria.

2. Sobre l'estudi de la història local

De la mateixa manera que et pots interessar pel fabricant o pel sindicalista de Sabadell, etc, et pots interessar pel procés de mundialització i globalització. Es tracta de treballar amb tècniques diferents per explicar una única història. No ens hem de quedar tancats en una història local o micro-història, però en canvi sí que la necessitem. Si no, acabaríem fent per història de Catalunya, la història de Barcelona; per història d'Espanya, la de Madrid; i, a banda, de tant en tant la crònica de successos del que passa al seu entorn. Això ja ha passat en d'altres moments. S'han de compatibilitzar, no hi ha problema. Conclou dient que, a fi de comptes, els arqueòlegs han treballat sempre amb jaciments per intentar explicar globalitats. I els jaciments no són res més que història local.

Carles Santacana

1. Sobre l'estudi de la història local

Comparteix l'argumentació d'en Martí Marín, i afegeix que ell creu que la investigació forçosament s'ha de focalitzar en un espai concret, amb un nivell de detall determinat que fóra impossible en àmbits més amplis. El que és important és que les preguntes siguin generals. Les preguntes es treballen, s'investiguen en un àmbit concret per poder aportar dades.

A nivell personal manifesta que no ha tingut mai sensació de cansament en la seva recerca d'àmbit local, i admet que tant ell com en Martí l'han anat combinant amb recerques més generals. No creu que hi hagi cap incompatibilitat.

Pedro Martín

1. Sobre la qüestió d'obtenció de conclusions puntuals a partir d'experiències globals

Ell opina que sí, que se'n poden treure algunes de conclusions, de fet els propis moviments socials ho estan fent: el mateix moviment veïnal treu conclusions del moviment obrer. I el moviment veïnal alterna, en alguna de les seves realitzacions, l'actuar "dins de" o "enfrent a" (al mateix temps que s'està negociant dins dels despatxos, s'està mobilitzant la gent al carrer). Explica que amb la seva ponència ha intentat desarticlar aquestes dues categories, perquè sí no, acabem fent una història de bons i dolents, i no és així. La història és molt més complexa, i és per això que el "dins de" i "l'enfront de" es pot desarticular, ell ho ha fet amb quatre categories, mostrant com en algunes realitzacions hi ha diferències. Per exemple, es pot ser assimilat pel sindicat vertical o

bé pots entrar al sindicat vertical per utilitzar les potencialitats de les mobilitzacions obreres des d'allà. En un altre cas, exemplifica que no és el mateix enfrontar-se al sistema amb la pistola a la mà i persona contra persona que realitzar pràctiques de transformació social profundes, que posin en qüestió el sistema, i amb una intenció de llarg recorregut. Que és el que els moviments socials en darrera instància pretenen: realitzacions de llarg recorregut que possibilitin ensenyaments amplis, complexos... que permetin reflexions.